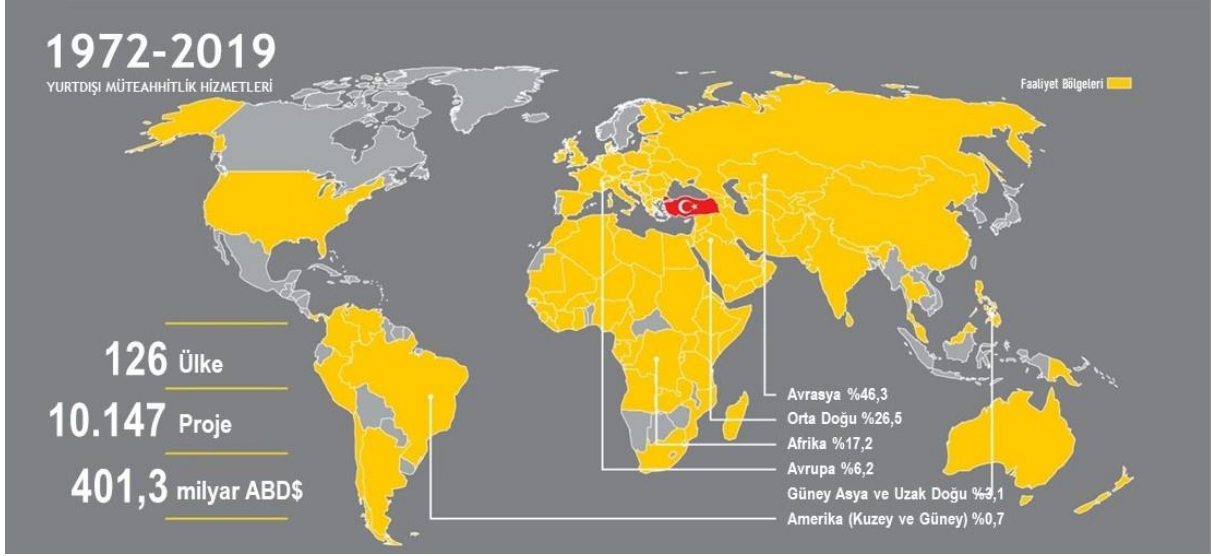

TÜRK YURTDIŞI MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ

Kısa Deęerlendirme

GSYH'nın yaklaşık %8-9'unu oluŐturan ve 2 milyon kiŐiye iŐ yaratan inşaat sektöri Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Diğer sektörler üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri dikkate alındığında, inşaat sektörünün Türk ekonomisindeki payı %30'lara ulaşmaktadır.

Türk müteahhitlerinin ve yapı malzemesi üreticilerinin uluslararası pazardaki sürekli artan rekabet gücü, sektörün ödemeler dengesine önemli katkılarda bulunmasını sağlamaktadır.

1972 yılından 2019 yılı sonuna kadar geçen sürede Türk müteahhitleri, 126 ülkede 401,3 milyar ABD Doları tutarında 10.147 proje üstlenmiştir. Ayrıca Türkiye, inşaat malzemeleri üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir.

Türkiye'nin coğrafi konumu, Türk inşaat sektörünün küresel rekabet gücüne katkı sağlayan önemli faktörlerden birisidir. Uluslararası standarttaki hizmetin rakiplerden daha uygun fiyatlarla sunumu, yüksek müşteri memnuniyeti, güvenilir iŐ ortaklığı, çok çeşitli projelerde kazanılmış zengin uluslararası deneyim, çevre ülkelerdeki iŐ ortamlarına aşinalık, nitelikli insan gücü ve risk alma kapasitesi Türk müteahhitlerini rekabette üstün kılan diğer önemli özelliklerdir.

Sektörün önde gelen yayınlarından "Engineering News Record" dergisi tarafından Ağustos 2019'da yayımlanan "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesinde, 2018 yılı verilerine göre Türkiye, 44 firma ile Çin'den sonra ikinci sırada yer almıştır. Türkiye, listedeki yerini 10 yıldır korumaktadır.

Türk müteahhitlik firmaları dünyanın 5 kıtasında, 126 ülkede rakipleriyle hem yüksek kaliteli, hem de uygun fiyatlı üretimle başarıyla rekabet etmektedir. Afrika, Avrasya ve Ortadoğu ülkelerinde, sadece müteahhitlikte değil, inşaat malzemeleri üretiminden, konut, sanayi ve turizme kadar uzanan çok çeşitli yatırım alanlarında faaliyet gösteren Türk müteahhitleri tüm bu alanlarda uluslararası işbirliğine açıktır. Türk müteahhitlik firmaları, uluslararası pazarda 1972 yılından günümüze kadar geçen sürede, en zor projelerde, her çeşit iş ortamında, edindikleri zengin birikim ve deneyim ile rekabet güçlerini artırmaya devam etmektedir.

Tarihçe

Türkiye'nin üzerinde bulunduğu Anadolu Yarımadası, insanoğlunun ilk kez yerleşik düzene geçtiği İ.Ö. 8000'lerden bu yana, 13 büyük uygarlığın yaşam sürdüğü ve geride muhteşem tarihi sitler ile yapılar bıraktıkları bir dünya tarihi sahnesi olmuştur. Anadolu kültürel mirasının bu inanılmaz zenginliği ve çeşitliliği, Hitit, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemleri de dahil olmak üzere bin yıllara uzanan bir gelişme sürecinde Türk inşaat geleneğinin olgunlaşmasını beslemiş olan önemli faktörlerdir.

Türk inşaat sektörünün Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana geçen 97 yıllık gelişimini beş ardışık dönem içinde değerlendirmek mümkündür: Hazırlık, iç pazar etkinliği, uluslararası pazara açılma, pazar ve ürün çeşitlenmesi ve küresel rekabet. İlk iki dönem, 1970'lerin başına kadar devam etmiştir.

Cumhuriyetin Kuruluşu ve İlk Adımlar

1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ardından ve Cumhuriyet ile birlikte gelen siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel reformlar paralelinde hızlı bir modernleşme süreci yaşanmış, ülke genelinde önemli altyapı ve sanayi yatırımları gerçekleştirilmiştir. Bu gelişme öylesine hızlı olmuştur ki: Devlet, ülkedeki mimar ve mühendis açığını kapatmak için, 1920'li yıllarda, yabancı uzmanların kamu kurumlarında çalıştırılmasına imkan vermek de dahil olmak üzere bir dizi özel önlem almak zorunda kalmıştır. Bu politikaların katkısıyla ve kısmen de, Avrupa'da o dönemde yaşanmakta olan ekonomik kriz nedeniyle, çok sayıda Avrupalı mimar, mühendis ve girişimci Türkiye'ye gelmiştir. İstanbul'da 1925 ve 1926 yıllarında kurulmuş olan 28 inşaat şirketinin en az üçte birini Avrupa kökenli firmalar oluşturmuştur.

1930'lu yıllar, izleyen dönemde çok sayıda büyük inşaat firması kuracak ve hem Türkiye hem de yurtdışında birçok zor projeyi başarıyla tamamlayacak ilk Türk mühendisleri kuşağının yetişme dönemi olmuştur.

Türkiye'nin 1950'de yaşadığı politik değişim ve 1952'de NATO'ya girişi, daha sonraki dönemde gerçekleştirilen altyapı yatırımları açısından Türk inşaat sektörünün önemli dönüm noktalarından biridir. Aynı dönemde, ilk mühendisler üniversiteden mezun

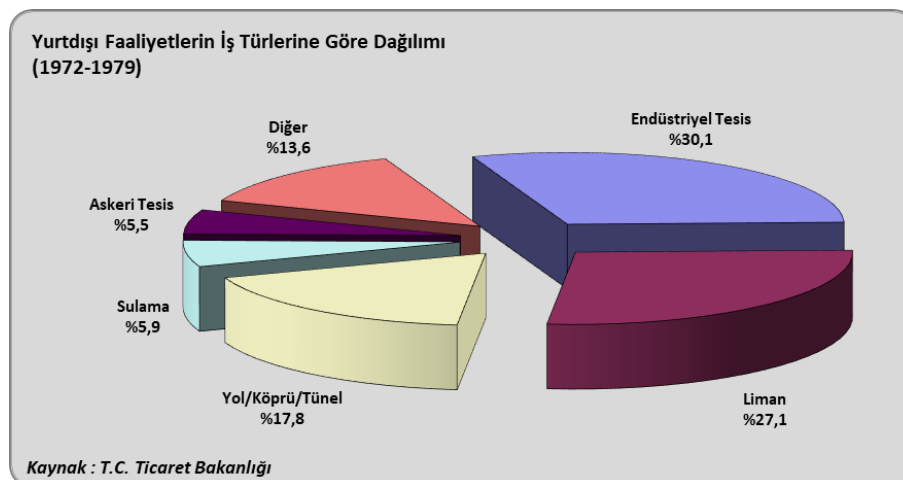
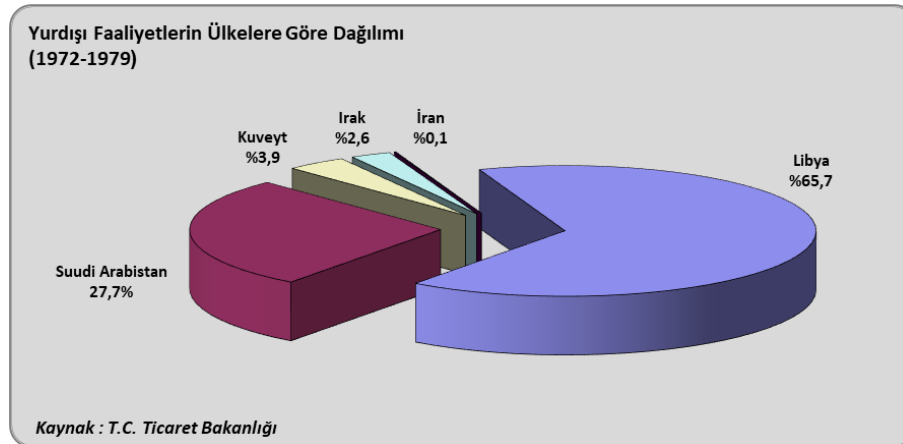
olmuş ve meslek yaşamlarına, onlara kendi şirketlerini kurmaları için büyük fırsatlar sunan bir ortamda başlamışlardır. 1952 yılında, Türk inşaat sektörünün en eski sivil toplum kuruluşlarından biri olan Türkiye Mühendisler Birliği'ni (TMB) kuranlar da bu iş adamları olmuşlardır.

1950'lerdeki su projeleri, 1960'ların sonunda ve 1970'lerin başında gündeme gelen büyük barajlar ile elektrik santralleri inşaatları Türk mühendislerine faaliyetlerini Anadolu'ya yayarak geliştirmeleri için pek çok fırsat sunmuştur.

1972-1979 Dönemi: Yurtdışı Mühendislik Serüveni Başlıyor

1970'lerde Türk mühendislik firmaları yabancı pazarlardaki iş fırsatlarından yararlanmanın yollarını aramaya başlamıştır. Türk mühendislerinin hizmetlerini ihraç ettikleri ilk ülke 1972 yılında Libya olmuş, 10 yıldan daha kısa bir sürede Türk mühendislik firmaları Ortadoğu ülkelerine yönelmiştir. Toplam iş hacminde %65,7'lik payla Libya, Türk mühendislerinin uluslararası arenaya açıldıkları bu ilk dönemdeki bir numaralı pazarları olmuştur. Diğer ülkeler Suudi Arabistan (%27,7), Kuveyt (%3,9), Irak (%2,6) ve İran'dır (%0,1).

Bu dönemdeki ana faaliyet alanları arasında ise sırasıyla: endüstriyel tesisler (%30,1), liman (%27,1), yol/köprü/tünel (%17,8) ve sulama (%5,9) yer almıştır.

1980-1989 Dönemi: Yeni İş Fırsatları

1980'ler, Türk ekonomisinin yeniden yapılandırılmasında önemli bir dönem olmuştur. 1983 yılından itibaren ve batılı ülkelerdeki gelişmeler paralelinde 1970'lerin kapalı ekonomisinden piyasa ekonomisine doğru önemli bir geçiş yaşanmıştır. Türk parasının "konvertibl" hale getirilmesi, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi gibi yeni kurumların kurulması ile birlikte, ekonomik sisteme özelleştirme ve liberal ekonomi gibi yeni kavramlar eklenmiştir.

Aynı dönemde, Türkiye'de önemli altyapı yatırımları başlatılmıştır. Atatürk Barajı (2400 MW), otoyol projeleri (yaklaşık 2000 km.) ve telekomünikasyon yatırımları, Türk firmalarına yabancı ortaklarla işbirliği yapmak, teknik ve idari becerilerini geliştirmek ve küresel finans sistemi ile tanışmak için değerli fırsatlar yaratmıştır.

1980'lerin sonunda Avrasya'da gerçekleşen siyasi değişimler, Türk müteahhitlerinin yurtdışındaki iş fırsatlarının daha da gelişmesini sağlamış ve birçok firma Rusya Federasyonu'nun yanı sıra yeni kurulmuş olan Orta Asya Cumhuriyetlerine odaklanmıştır. Faaliyetlerin yaygınlaştığı diğer ülkeler ise; Irak, Suudi Arabistan, Yemen, Ürdün, İran, Amerika Birleşik Devletleri, Tunus, Birleşik Arap Emirlikleri ve Kuveyt olmuştur.

Oransal olarak göreceli bir düşüş kaydedilmiş olsa da, yurtdışı müteahhitlik faaliyetleri ağırlıklı olarak yine Libya'da (%56,6) gerçekleşmiştir. İkinci sırada Irak (%19,9), üçüncü sırada ise Suudi Arabistan (%16) yer almıştır.

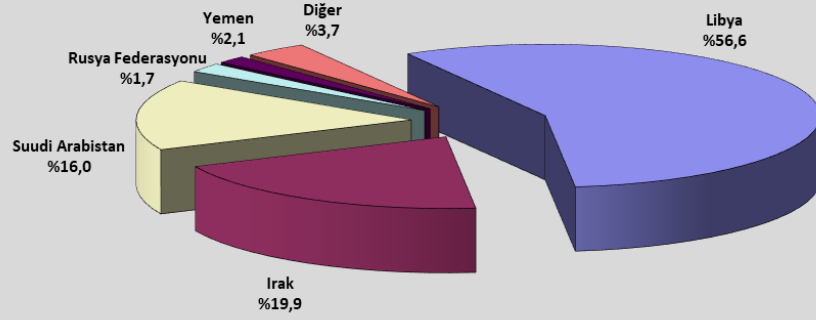
Eski SSCB'nin dağılması ile birlikte Rusya Federasyonu'nun (%1,7) yanı sıra yeni kurulan Orta Asya Cumhuriyetleri bu dönemin önemli gelişmeleri olarak ortaya çıkmıştır.

Türk müteahhitlik firmalarının Rusya pazarına girişi SSCB'nin son yıllarına rastlamıştır. SSCB'den ithal edilen doğal gazın bedelinin bir kısmının Türk mal ve hizmetleriyle ödenmesi şartını içeren SSCB - Türkiye Doğal Gaz Anlaşması 18 Eylül 1984 tarihinde imzalanmış ve 1987 yılında yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Anlaşma kapsamında, doğal gaz bedellerinin %25'lik kısmının müteahhitlik hizmetlerinde kullanılmaya başlanması Türk müteahhitlik firmalarının bu pazardaki faaliyetlerinin gelişmesini sağlamıştır.

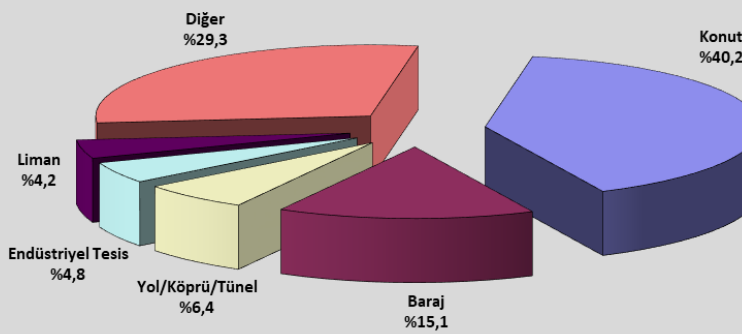
Bu dönemde konut (%40,2) ve baraj projeleri (%15,1) artış göstermiş, bunları yol/köprü/tünel (%6,4) ve endüstriyel tesis projeleri (%4,8) izlemiştir.

**Yurtdışı Faaliyetlerin Ülkelere Göre Dağılımı
(1980-1989)**

Kaynak : T.C. Ticaret Bakanlığı

**Yurtdışı Faaliyetlerin İş Türlerine Göre Dağılımı
(1980-1989)**

Kaynak : T.C. Ticaret Bakanlığı

1990-1999 Dönemi: Pazar Çeşitlenmesi

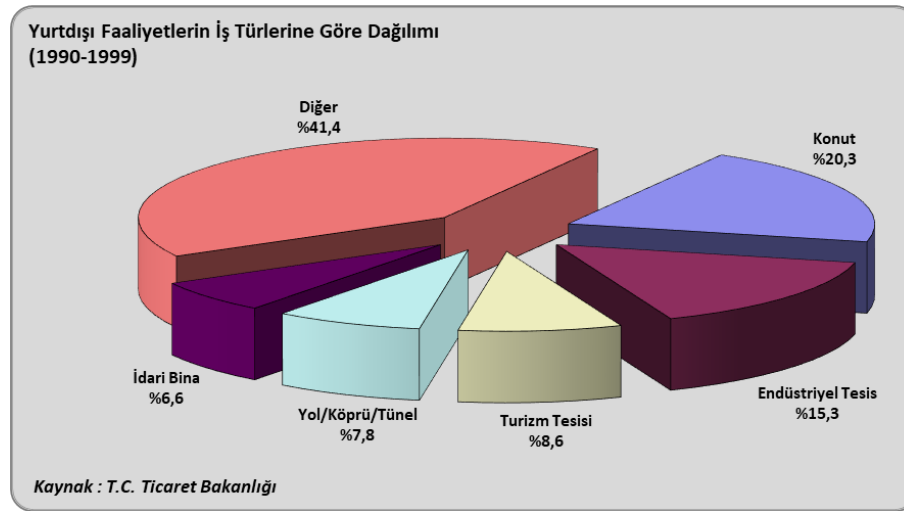
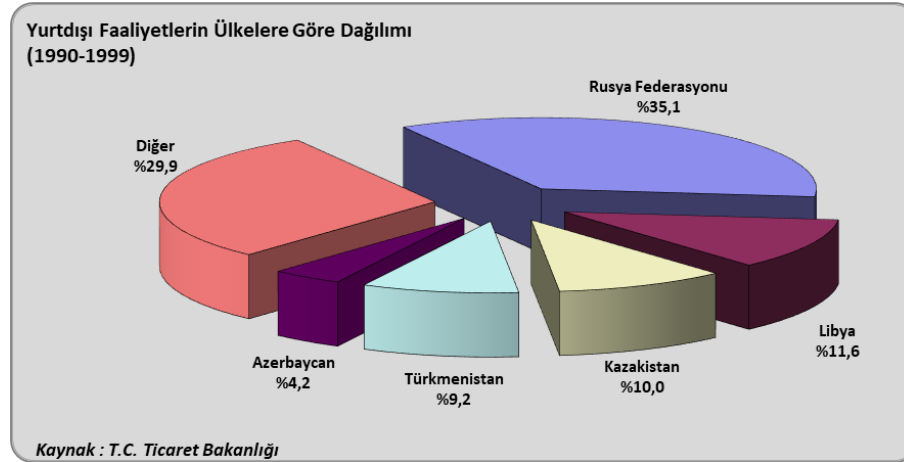
1990'lı yıllarda Orta Doğu ülkeleri ve Libya'da yaşanan ekonomik bunalım ve siyasi belirsizlikler, Türk müteahhitlerinin dikkatlerini yakın bölgelerdeki diğer ülkelere yöneltmiş, Avrasya, Balkan ve Asya ülkeleri önem kazanmaya başlamıştır. Bu dönemde Rusya Federasyonu, Ukrayna, Orta Asya Cumhuriyetleri, Almanya ve Pakistan'da birçok büyük ölçekli proje gerçekleştirilmiştir.

1990 - 1999 döneminde, Rusya Federasyonu ve diğer Avrasya ülkelerinde tamamlanan projelerin sayısı uluslararası işlerin neredeyse %60'ını oluşturmuştur.

Bu on yıllık döneme damgasını vuran en önemli trend pazar çeşitlenmesi olmuştur. Rusya Federasyonu'nun payı %35,1'e yükselirken, Libya'nın payı sert bir düşüş (%11,6) göstermiş, onu Kazakistan (%10), Türkmenistan (%9,2) ve Azerbaycan (%4,2) izlemiştir. Diğer önemli gelişmeler, Suudi Arabistan'daki işlerin oranında yaşanan kayda değer düşüş ve Irak'ın sahneden kaybolmasıdır.

İş türlerinde konut inşaatlarının payı (%20,3) bir önceki döneme kıyasla önemli ölçüde gerilemiş olsa da, konut bu dönemde de birincil faaliyet alanı olarak konumunu

korumaya devam etmiş, onu sırasıyla endüstriyel tesis (%15,3), turizm tesisi (%8,6) ve yol/köprü/tünel (%7,8) izlemiştir.

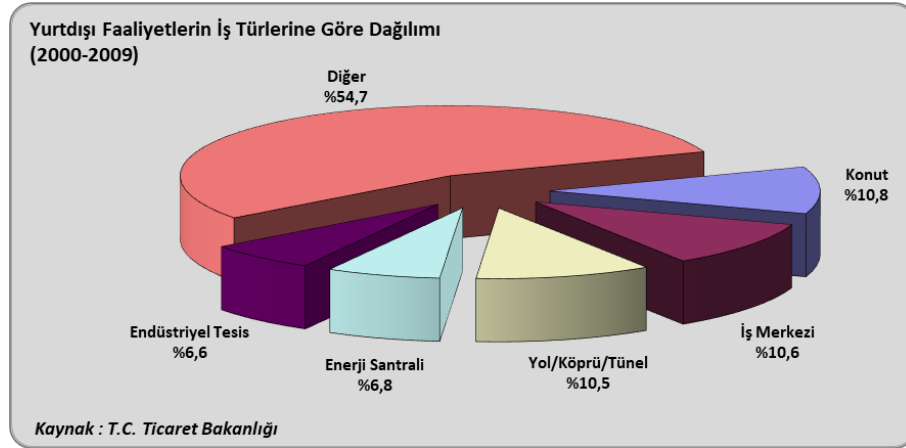
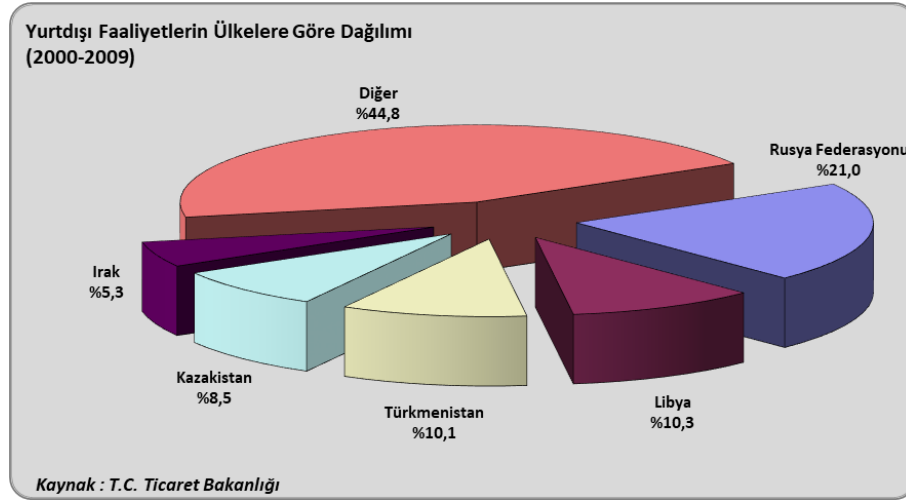
2000-2009 Dönemi: Uluslararası Pazara Odaklanma

Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde 2001 ekonomik krizi sonrasında çok hızlı bir gelişme kaydedilmiş, 2002 yılında 4,4 milyar ABD Doları olan yıllık yeni iş tutarı, sıçrama denilebilecek bir artışla 2007 yılında 25,8 milyar ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. Takip eden yıllarda küresel finans krizinin etkileri hissedilmeye başlanmış ve 2009 yılında anılan tutar 20,4 milyar ABD Doları seviyesine gerilemiştir.

2000-2009 yılları arasında, yurtdışı müteahhitlik faaliyetleri ağırlıklı olarak yine Rusya Federasyonu'nda (%21,0) gerçekleşmiştir. Bu ülkeyi sırasıyla Libya (%10,3), Türkmenistan (%10,1), Kazakistan (%8,5) ve Irak (%5,3) izlemiştir.

2000 yılına kadar, Türk yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin %30'dan fazlası konut sektöründe gerçekleşmiş olmasına karşın, bu dönemde konut projelerinin toplam projeler içindeki payı azalma göstermiştir. 2000-2009 döneminde konut projelerinin payı %10,8 olarak gerçekleşmiş, buna paralel olarak iş merkezi (%10,6),

yol/köprü/tünel (%10,5), enerji santrali (%6,8), endüstriyel tesis (%6,6) gibi projelerin toplam içindeki paylarında da önemli artışlar meydana gelmiştir.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde 2000 - 2009 döneminde gerçekleşen hızlı gelişmede rol oynayan faktörleri; yurtiçindeki iş olanaklarının daralması, yurtdışındaki iş olanaklarının çekiciliği ve müteahhitlerimizin rekabet gücünün artması olmak üzere üç ana başlık altında toplamak ve kısaca şöyle özetlemek mümkündür:

- 2001 krizi sonrasında yurtiçi yatırımlar önemli ölçüde azalmıştır. Diğer taraftan, yurtiçindeki ihalelerde varlığını sürdüren "aşırı düşük teklif" sorunu nitelikli firmaları kendi ülkelerinde iş yapamaz hale getirmiş ve iş geliştirme çabalarının yurtdışına yoğunlaşmasına neden olmuştur.
- 1985 - 2000 döneminde yurtiçi pazarda yabancı ortaklarla işbirliği içerisinde büyük ölçekli altyapı projeleri gerçekleştiren Türk müteahhitlik firmaları uluslararası standartlarda üretim, proje yönetimi ve uluslararası finans kuruluşları ile ilişkiler hakkında büyük deneyim kazanmıştır.
- Petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak, petrol ve doğalgaz zengini olan, aynı zamanda coğrafi ve kültürel yakınlığımız bulunan ülkelerdeki yatırımlar artmış ve Türk müteahhitleri için çekici iş fırsatları oluşmuştur.

Yukarıdaki faktörlere bağlı olarak yurtdışında alınan iş tutarları yıllık hedeflerin çok üzerine çıkan düzeylere ulaşmıştır.

Bu dönemdeki ana trendler, pazarların daha da çeşitlenmesi ve belirli proje türlerinde uzmanlaşmanın başlaması olmuştur. Türk müteahhitlerinin iş yaptıkları ülke sayısı önemli ölçüde artmış, bu nedenle ülkelerin iş toplamındaki payları göreceli olarak azalmıştır.

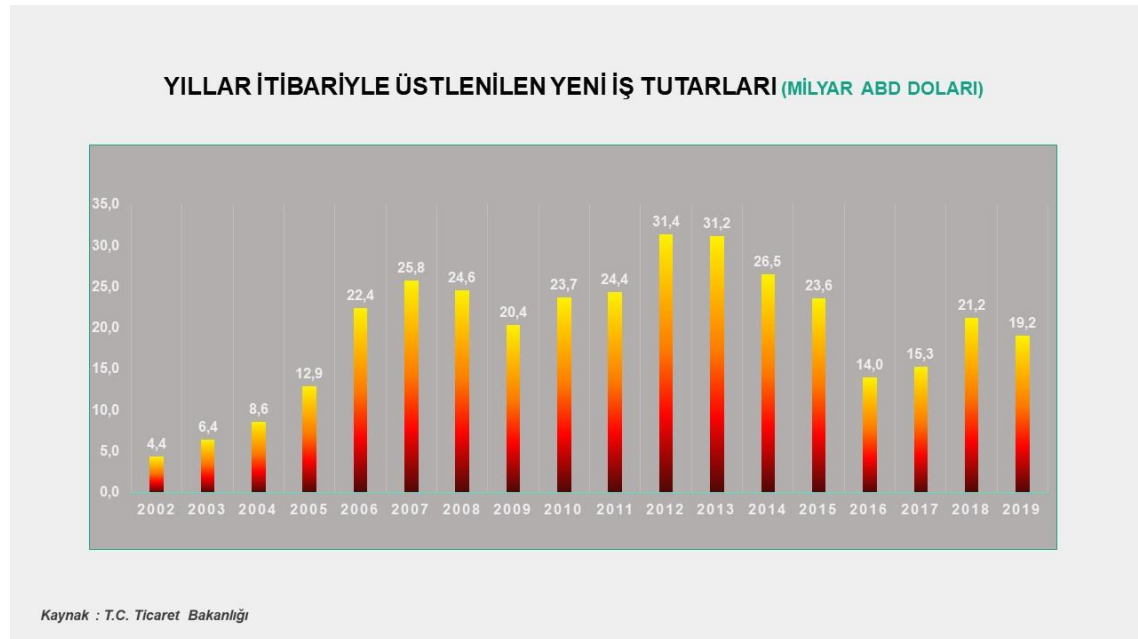
Önemli gelişmelerden bir başkası ise, Irak'ın savaş sonrası imar çalışmaları nedeni ile yeniden önemli pazarlar arasına girmesi olmuştur. Afganistan ve Irak'ta gerçekleşen müdahaleler sonrasında, bu ülkelerdeki imar çalışmaları, Türk müteahhitleri tarafından yakından izlenmiştir.

2010-2019 Dönemi: Küresel Pazara Dalgalı Görünüm Hâkim

2010-2019 döneminde Türk müteahhitlik firmalarının yıllık uluslararası iş hacminde inişli – çıkışlı bir görünüm hâkim olmuştur. 2010 yılında 23,7 milyar ABD Doları olan yıllık yeni iş hacmi tutarı 2012 yılında 31,4 ve 2013 yılında ise 31,2 milyar ABD Doları ile en yüksek seviyelere ulaşmıştır.

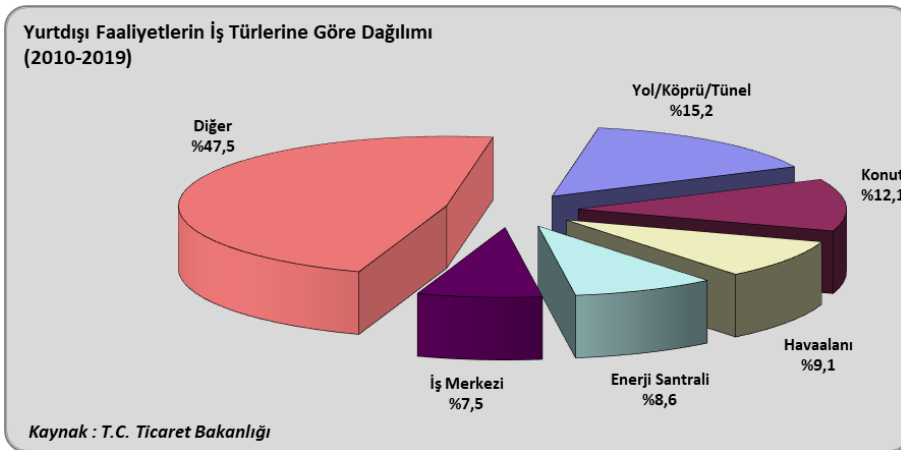
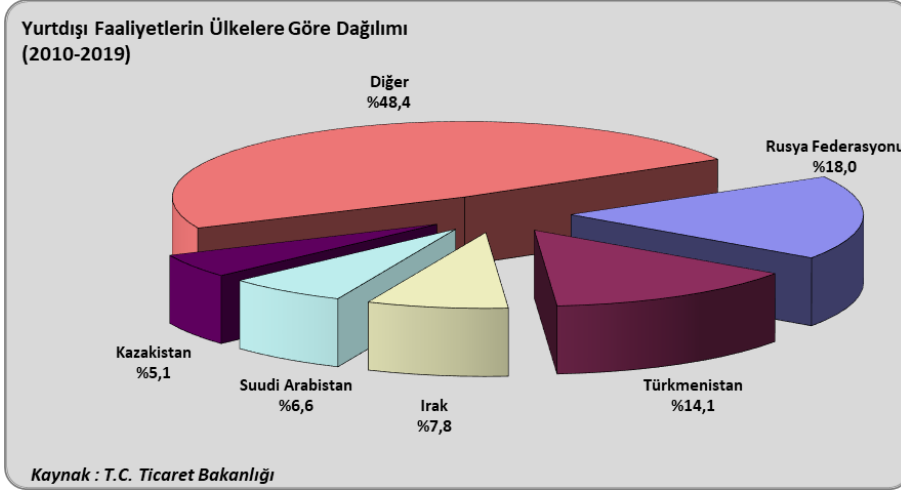
2014 yılında %15 oranında bir düşüş kaydedilerek, yıllık iş hacmi 26,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Ancak dünyadaki siyasi ve ekonomik gelişmeler, petrol ile emtia fiyatlarındaki gerileme ve Rusya pazarında yaşanan sorunların etkisi ile bu rakam, 2016 yılında 14 milyar ABD Doları düzeyine kadar gerilemiştir.

Sektörün yıllık yeni proje tutarı 2017, 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla 15,3 milyar ABD Doları, 21,2 milyar ABD Doları ve 19,2 milyar ABD Doları olmuştur.

2010-2019 döneminde Rusya Federasyonu (%18,0) Türk müteahhitleri için önde gelen pazar olurken, bu ülkeyi sırasıyla Türkmenistan (%14,1), Irak (%7,8), Suudi Arabistan (%6,6) ve Kazakistan'ın (%5,1) izlediği görülmektedir.

Bu dönemde, yol/köprü/tünel ile konut projelerinin payları sırasıyla %15,2 ve %12,1'e yükselirken, havaalanı (%9,1) yeni bir alan olarak ortaya çıkmış, bunu enerji santrali (%8,6) ve iş merkezleri (%7,5) izlemiştir.

İnşaat sektörü dergisi Engineering News Record (ENR) verilerine göre; uluslararası inşaat pazarının büyüklüğü, 2012 - 2014 döneminde 507 - 544 milyar ABD Doları arasında seyretmiş 2014 - 2016 döneminde ise 468,1 milyar ABD Doları'na kadar gerilemiştir.

2017 yılında 482,4 milyar ABD Doları'na ulaşan uluslararası inşaat pazarı büyüklüğü, 2018 yılında %1 gibi oldukça sınırlı bir gelişme kaydederek 487,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bu durum küresel inşaat sektöründe durgunluğun sürmekte olduğunu açık göstergesidir.

2017-2019 Dönemine Bakış

Türk müteahhitlik firmalarının 2017 yılında 58 ülkede 15,3 milyar ABD Doları tutarında 301 proje üstlenmiş oldukları görülmektedir. Tanzanya, Suudi Arabistan, BAE ve Rusya Federasyonu bu dönemin önde gelen pazarlarıdır.

2018 yılında Türk müteahhitlik firmaları, 57 ülkede 21,2 milyar ABD Doları tutarında 324 proje üstlenmiştir. Bu yıl Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan, Katar ve Sudan önde gelen pazarlar olarak ortaya çıkmıştır. Rusya, 2018 yılında yurtdışı müteahhitlik hizmetlerimizde yaklaşık %21,3'lük pay ile yeniden lider pazar konumuna dönmüştür.

2019 yılına bakıldığında ise, Türk müteahhitlik firmalarının 60 ülkede, 19,2 milyar ABD Doları tutarında 475 proje üstlenmiş oldukları gözlenmektedir. Bu yıl lider pazar Rusya'da 5,8 milyar ABD Doları tutarında toplam 57 proje üstlenilirken, ülkeyi 1,4 milyar ABD Doları tutarında 10 proje ile Katar ve 1,1 milyar ABD Doları tutarında 25 proje ile Irak izlemiştir.

EN ÇOK İŞ ÜSTLENİLMİŞ ÜLKELER					
2017	Toplam Proje Bedeli (\$)	2018	Toplam Proje Bedeli (\$)	2019	Toplam Proje Bedeli (\$)
Tanzanya	2.531.336.000	Rusya Federasyonu	4.507.191.154	Rusya Federasyonu	5.833.617.011
Suudi Arabistan	2.097.033.900	Suudi Arabistan	3.043.392.648	Katar	1.391.944.793
BAE	1.688.929.928	Katar	2.038.472.741	Irak	1.140.898.832
Rusya Federasyonu	1.226.954.780	Sudan	1.668.742.518	Kuveyt	1.064.494.958
Cezayir	1.102.566.457	Kazakistan	1.562.769.691	Kazakistan	1.017.265.388
Irak	1.041.784.177	Polonya	1.531.164.171	Özbekistan	973.814.717
Gürcistan	739.476.392	Türkmenistan	755.483.543	Türkmenistan	815.302.476
Kazakistan	656.531.658	Cezayir	588.909.027	Suudi Arabistan	559.337.200
Katar	501.515.700	Romanya	478.600.000	Azerbaycan	550.819.831
Nijerya	382.093.320	Kuveyt	445.119.063	Macaristan	442.811.492
Diğerleri	3.329.406.613	Diğerleri	4.594.913.333	Diğerleri	5.364.117.913
TOPLAM	15.297.628.925	TOPLAM	21.214.757.889	TOPLAM	19.154.558.084

Kaynak : T.C. Ticaret Bakanlığı

2019 yılında üstlenilen projelerin bölgesel dağılımı; Avrasya %52,1 (10,0 milyar ABD Doları), Ortadoğu %25,4 (4,8 milyar ABD Doları), Avrupa ve Amerika %13,7 (2,6 milyar ABD Doları), Afrika %7,3 (1,4 milyar ABD Doları), Güney Asya ve Uzak Doğu %1,7 (324,5 milyon ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir.

Bu yıl yol/köprü/tünel projelerinin %15,6'lık pay ile ilk sırada yer aldığı, bunları konut, havalimanı, petrokimya tesisi ve ticaret merkezi projelerinin takip ettiği görülmektedir. Bu durum, 2019 yılında firmalarımızın daha yüksek katma değere sahip projeler üstlendiklerini göstermektedir.

1972 - 2019 Döneminin Değerlendirmesi

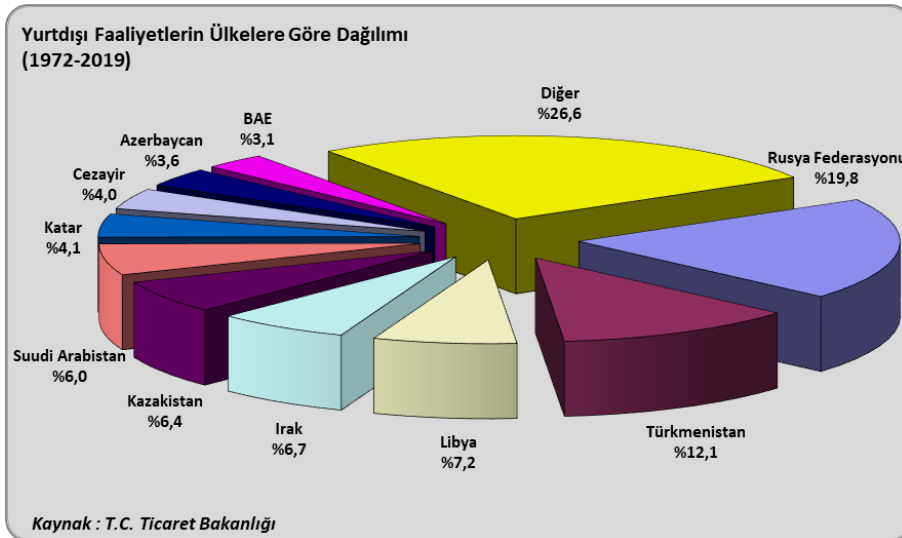
Türk müteahhitlik firmaları, yurtdışına açıldıkları 1972 yılından 2019 yılı sonuna kadar 126 ülkede 401,3 milyar ABD Doları tutarında 10 bin 147 proje üstlenmiştir.

Çeşitli pazarlarda kazanılmış büyük deneyim, uluslararası standartlarda uygun maliyetli hizmet sunumu, inisiyatif alma kabiliyeti, risk alma isteği, güvenilir ve uzun vadeli iş ortağı olma özellikleri Türk müteahhitlerinin başarılarının temel unsurları olmuştur. Bunlara ilaveten, iyi iletişim kabiliyeti ile faaliyet gösterilen ülkelerdeki sosyal yaşama kolay uyum ve entegrasyon da firmalarımız için avantaj oluşturmuştur.

Uluslararası toplam iş hacmi bölgesel dağılım itibariyle değerlendirildiğinde; %46,3'lük bir pay ile ve diğerlerine göre açık farkla Avrasya ülkelerinin öne çıktığı izlenmektedir. Avrasya'yı sırasıyla Ortadoğu (%26,5), Afrika (%17,2), Avrupa ve Amerika (%6,9) ile Güney Asya ve Uzak Doğu (%3,1) izlemiştir.

Diğer bir deyişle, 1972-2019 döneminde Türk müteahhitlik firmalarının uluslararası işlerinin yaklaşık yarısının Avrasya ülkelerinde, %90'ının ise Avrasya, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde gerçekleştirilmiş olduğu söylenebilir.

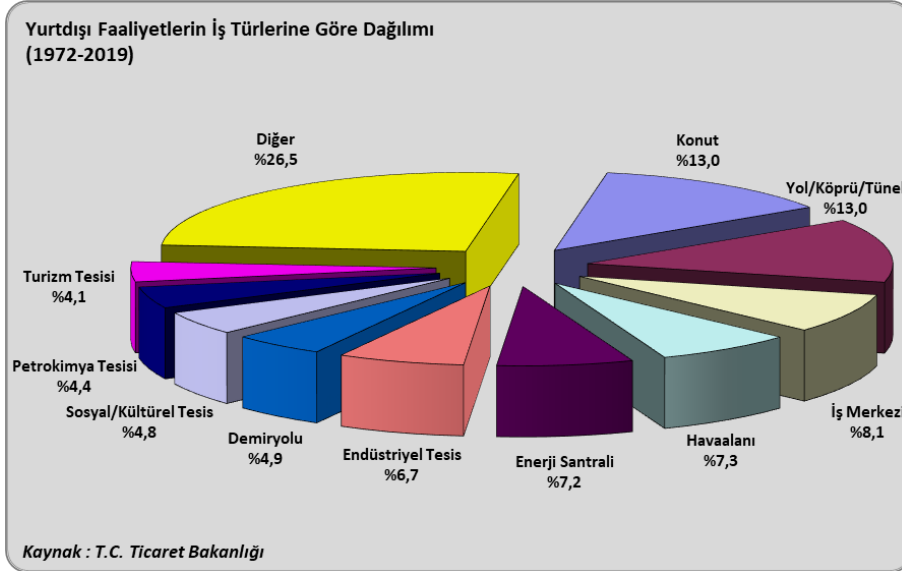
Söz konusu dönemde, Türk müteahhitlerinin yurtdışında üstlendikleri işlerin ülkelere göre dağılımı incelendiğinde, Rusya Federasyonu'nun (%19,8) lider konumunu sürdürdüğü, Rusya Federasyonu'nu Türkmenistan (%12,1) ve Libya'nın (%7,2) izlediği görülmektedir.

Bahse konu 47 yıllık süreçte sektörde, pazar, ürün ve iş çeşitlenmesi hız kazanmış, bazı Türk firmaları, uluslararası havaalanları, demiryolları, metro ve hafif raylı sistemler gibi proje türlerinde uzmanlaşmıştır.

1972 yılından günümüze en çok proje üstlenilen sektörlerin dağılımında ilk 5 sıraya bakıldığında, konut projelerinin %13'lük pay ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Ardından sırasıyla; yol/köprü/tünel, iş merkezleri, havaalanları ve enerji santralleri gelmektedir.

Diğer taraftan, konut sektöründeki faaliyetlerin toplam işler içindeki payı giderek azalma göstermiş, yol/köprü/tünel, iş merkezi, enerji santrali, havaalanı, endüstriyel tesis, demiryolu, sosyal-kültürel tesisler, petrokimya tesisi ve turizm tesisi gibi projelerin payında ise önemli oranda artış gerçekleşmiştir.

Uluslararası inşaat sektörü dergisi ENR'ın (Engineering News Record) 2019 yılında yayımladığı "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi Listesi"nde 44 Türk firması yer almıştır. Türkiye, 44 firma ile Çin'in ardından ikinci sırada yer almış ve 10 yılı aşkın bir süredir konumunu korumuştur.

En Büyük 250 Uluslararası Müteahhit Listesi/ Yıllar itibariyle ilk 10 Ülke

ÜLKE	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Çin	76	69	65	65	65	62	55
Türkiye	44	46	46	40	43	42	38
ABD	37	36	43	38	32	31	33
Güney Kore	12	11	11	13	12	13	15
İtalya	12	11	14	15	15	16	17
Japonya	11	14	13	14	14	14	15
İspanya	9	11	11	11	11	13	12
Almanya	4	4	2	4	4	5	4
Avustralya	4	4	3	3	4	4	4
Hindistan	4	6	3	4	3	4	4
Diğer	37	38	39	43	47	46	53
TOPLAM	250	250	250	250	250	250	250

Kaynak: ENR (Engineering News Record) – Ağustos 2019

Yukarıda yer alan listeye göre Türk inşaat sektörü 487,3 milyar ABD Doları tutarındaki küresel inşaat sektörü gelirinden 22,2 milyar ABD Doları tutarında pay almıştır. Türk müteahhitlik firmalarının gelirlerinin küresel gelir içerisindeki payı da %4,8 seviyesinden %4,6'ya gerilemiştir.

Küresel gelirden en büyük payı, Çin (%24,4 –118,9 milyar ABD Doları), İspanyol (%14,1 – 68,7 milyar ABD Doları), Fransız (%8,7 – 42,6 milyar ABD Doları), Amerikan (%7 – 34,2 milyar ABD Doları), Alman (%6,5 – 31,6 milyar ABD Doları) ve Kore (%6 – 29,1 milyar ABD Doları) inşaat firmaları almıştır.